

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000809402

Datum
4 oktober 2024

Opgesteld door

Samengewerkt met
CZW

Bijlage(n)
3

Aan
Van

MBZK
BFR/BA

nota

Beantwoording Kamervragen lid Van Houwelingen (FVD)
over de uitvoering van de motie Snoeren / herindeling

Aanleiding

Lid Van Houwelingen (FVD) heeft Kamervragen gesteld over de uitvoering van de motie Snoeren (2021). Deze motie is ingediend en aangenomen tijdens de behandeling van de herindelingswet die de samenvoeging van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk tot de nieuwe gemeente Dijk en Waard regelde. De Kamervragen dienen voor 12 oktober 2024 te zijn beantwoord.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de voorgestelde beantwoording en bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen.

Kern

De vragen van het lid van Houwelingen richten zich op 2 onderdelen: (1) de betrokkenheid van de gemeente Alkmaar bij de evaluatie / verkenning en (2) de manier waarop inwoners van Sint Pancras en Koedijk exact zijn bevraagd. Omdat de evaluatie primair wordt begeleid door de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard en zij hun werkzaamheden nog niet hebben afgerond, is het nu te vroeg om inhoudelijk op de vragen te kunnen reageren.

De uitkomsten van de evaluatie / verkenning zijn op 15 oktober 2024 openbaar gemaakt in een presentatie aan de gemeenteraad van Dijk en Waard. De onderzoekers stellen vast dat een grenscorrectie op dit moment niet voor de hand ligt. Vervolgens worden de uitkomsten door de gemeenteraad van Dijk en Waard besproken. De provincie Noord-Holland zal u informeren zodra het gehele traject is afgerond (uiterlijk begin 2025). Vervolgens kunt u zich een oordeel vormen over de manier waarop uitvoering is gegeven aan de motie, hoe duiding is gegeven aan de uitkomsten en de Tweede Kamer hier vervolgens over informeren.

Toelichting

- U bent verantwoordelijk voor gemeentelijke herindeling (het samenvoegen of splitsen van gemeenten). Gemeentelijke herindeling vindt in beginsel plaats op initiatief van gemeenten zelf. Zij dienen hiervoor een herindelingsadvies in bij BZK, waarna u al dan niet besluit om dit advies om te zetten in een herindelingswet. Het opheffen en instellen van gemeenten gebeurt namelijk bij wet. BZK beoordeelt herindelingsadviezen op basis van de Wet algemene regels herindeling en het beleidskader

gemeentelijke herindeling. Binnenkort wordt u met een informerende nota geïnformeerd over alle lopende herindelingsdossiers.

- Per 1 januari 2022 zijn de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk samengevoegd tot de gemeente Dijk en Waard. Tijdens de totstandkoming van dit wetsvoorstel is er relatief veel aandacht uitgegaan naar de positie van Sint Pancras en Koedijk. Een deel van de inwoners van deze kernen had namelijk aangegeven te opteren voor een 'gedeelde' herindeling, waarbij een deel van de voormalige gemeente Langedijk bij de gemeente Alkmaar zou worden gevoegd. Uiteindelijk heeft de wetgever het wetsvoorstel ongewijzigd aangenomen, maar is wel een motie aangenomen om de positie van deze kernen onder de aandacht te houden.
- In de aangenomen motie Snoeren c.s. (2020/2021-35621, nr. 7) is verzocht om de provincie Noord-Holland te verzoeken om te evalueren en te verkennen of het een duurzame oplossing is om de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk alsnog bij de gemeente Alkmaar te voegen.
- Voor de evaluatie Dijk en Waard zijn de provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard in de praktijk opdrachtgever. Omdat het ministerie de opdracht financiert, is BZK wel de formeel opdrachtgever van het onderzoeksbureau, maar niet actief betrokken bij de directe begeleiding. Op 13 juli 2022 heeft uw ambtsvoorganger het parlement geïnformeerd (n.a.v. een toezegging hierover) over de opzet van deze evaluatie.

Onze referentie
2024-0000809402

Datum
4 oktober 2024

Politieke context

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor de positie van dorpen / kernen bij herindelingen. Hoe om te gaan met delen van een gemeente die bij een herindeling een andere variant voor ogen hebben dan de gemeenteraden? Ligt de zeggenschap bij de gemeenteraad / de volksvertegenwoordiging die afwegingen maakt in het algemeen belang of hebben inwoners daarin zelf een zware stem? En als je de inwoners van de gemeente gaat betrekken bij die vraag, hoe en met welke vraagstelling kan je ze dan het beste benaderen? In het parlement zijn voorstanders van het individueel benaderen via een enkelvoudige vraagstelling, maar ook partijen die een dergelijke vraag teveel een vereenvoudigd vinden van de problematiek.

In het geval van de evaluatie in Dijk en Waard is er voor gekozen om eerst te evalueren waar het eventueel aan schort (is er een probleem?), en vervolgens in te gaan op de manier waarop je daar als gemeente mee om kan gaan (wat is dan een passende oplossing?). Een eventuele grenscorrectie wordt in dat perspectief geplaatst. De door de vragensteller gesuggereerde vraag (wilt u bij Alkmaar of bij Dijk en Waard horen?) past daar niet bij.

Krachtenveld

De provincie Noord-Holland en de gemeente Dijk en Waard hebben gezamenlijk de begeleiding van dit onderzoek op zich genomen. De begeleidingsgroep heeft flink geïnvesteerd in het – als mogelijk belanghebbende – betrekken van de gemeente Alkmaar in dit traject. Ook de inwoners zijn via een participatietraject betrokken bij de totstandkoming van de uiteindelijke vraagstelling. Uit de berichtgeving in de media blijkt dat de gemeente Alkmaar op enig moment vraagtekens heeft gezet bij de wijze waarop dit onderzoek is geoperationaliseerd.

Strategie

Uw ambtsvoorganger heeft de provincie Noord-Holland verzocht om de uitvoering van de motie ter hand te nemen. De provincie Noord-Holland heeft daar positief op gereageerd en zal zodra het traject volledig is afgerond (na behandeling van het rapport in de gemeenteraad van Dijk en Waard) u informeren over de uitkomsten. Tot die tijd past de nodige terughoudendheid in het beantwoording van vragen die gaan over de wijze waarop de evaluatie en verkenning in de praktijk vorm heeft gekregen. In april, juni en juli 2024 heeft de begeleidingsgroep u over de voortgang geïnformeerd (zie bijlage 2, 3 en 4).

Onze referentie
2024-0000809402

Datum
4 oktober 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Artikel NH Dagblad	Artikel 19 september
2	Voortgangsbrief 30 april 2024	Brief GS NH, mede namens de begeleidingsgroep
3	Voortgangsbrief 26 juni 2024	Brief GS NH, mede namens de begeleidingsgroep
4	Voortgangsbrief 24 juli 2024	Brief GS NH, mede namens de begeleidingsgroep